

SETMANARI CATALA
10 CENTIMS lo número

DIANA CASSADORA

Diana de nou encuny
que té al gos dintre del puny,
y tè als homes com al gos;
cassant ella y jo, tots dos
¡que n' aniriam de lluny!

ADVERTENCIA

Aquesta setmana no havém sigut afortunats. La censura militar ha tingut á bé no deixar passar l' article de crónica de nostre company Ramón Berenguer. Fem aquesta aclaració perquè nostres estimats llegidors no extranyin la falta del cronista.

LA REDACCIÓ

KRUGERIAS

(Xerrameca general)

—No 'm creya pas que arrivés á Fransa 'l President dels boers tant fàcilment pe 'l seu peu.

—¿Vol dir, que 's pensaba se li entrebancaria pe 'l camí algun inglés?

—¿Que no sabéu que 'n Krüger porta una missió secreta per' alcansar l' acabament de la guerra del Transvaal honrosament, per abduas parts beligerants? Diu que busca un Martinez Campos francés.

—No enredi, vosté, no enredi: aquesta noticia no lliga pas gens ab la seguritat que tinch de que 'l President del Transvaal ha vingut precisament per fer mes la guitza als inglesos, porque diu que n' está mes carregat que may.

—¿Sabeu que la visita d' aquet personatge á la Fransa pot portar molta qua? Perque si la Fransa y la Russia aliadas 's possessin á darrera dels boers y 'ls donessin alguna ajuda, anirian molt més bé... y més clar.

—Jo opino que 'ls boers 's bastan y sobran ells sols pera fer cara als inglesos: ara ja 'ls hi tenen guanyat 'l cor y acabats 'ls quartos.

—Dispensin, senyors, ¿Volen deixarme veure aquet retrato del senyor *Trasbals* qu' are se 'n parla tant? Com se sembla bastant al meu marit que al Cel siga ¿sab?...

—Y diuhen que la primera cosa que va dir al desembarcar á Marsella sigué que «mentres quedés viu un boer, la guerra duraría... sinó s' acababa antes.»

—Es una figura ben respectable la d' aquet vell tan enter, modelo de cap-pares de las independencias dels pobles: lo seu lema «fora *inglesos*» es simpá-tich á tothom... que degui y no pagui.

—Tant lleig qu' es aquet Mr. Krüger que sembla un *crestat* ab aquella barba, y un cor tant hermós com té!

—¿De qui parlan, si 's pot sapiguer?

—Del home del dia ¿Are m acaban de assegurar que si ha vingut aquest home, es perquè 'ls carlins l' havian enviat á buscar per dirigir las *huestes* dels *Pe-pus* y 'ls *Nays* y, un cop vencedors, anarse'n ab ell al Transvaal per agraument. ¡Quina llástima qu' hagi fet tart!

—¡¡*El Noticiero*ooo!! ¡¡*La Patria*aaa!! Ab 'l retrato del *Trasbals* y la seva senyora...!

—Olal ¿Sabs qué fan corre que 'n Krüger vindrá aqui á Barcelona ab bicicleta pera reclutar boers dels nostres que manejan tant bé 'l *sabre* y fan *frente* á tots quants *inglesos* se 'ls presentan?

—¿Volen fer lo favor de dirme si aquet senyor Krüger era un parayguero que anys endarrera pas-saba pe 'l carrer *Baix* que també duya una barbotá que semblava tingués mal de caixal? Es que si sigués 'l mateix, no estranyo que sigui tant tossut; perquè una vegada al replá de la escala, perquè li vaig re-gatejar un ral d' un cambi de *tela* que no era del tracte, ens va deixar á mi y al parayguas sense *bar-nillas*.

—Aixó de que la muller del President dels *tras-valsos* fassi 'l dinar á casa seva y passi bugada y ren-ti 'ls plats y fregui rajolas, de massa senzilla qu' es, y que va fer tres parells de mitjons pe 'l seu marit durant la travesía, deuen ser falornias.

—Tú ¿sabs que m' han dit are no fa gayre? Que 'n Krüger havia sigut contractat per servir de mode-lo en lo taller universal dels que 'ns pintan la ci-gonya desde 'l silló presidencial de las Repúblicas modernas, y que ell, escamat, no vol que la *xama-neya* que cobreix la seva testa privilegiada pugá ser-vir d' exemplar ó figurí á ningú d' ells; que si no poden dur xistera, que 's clavin un *bolet*.

—Si aquet bon senyor está massa temps á Paris, s' afeminará quan conegui y tracti á horas perdudas aquella munió de *divettes* que son las verdaderas ex-plotadoras de las minas del Transvaal, tenint en compte la brillantor de pit, dits y orelles capassas d' enlluhernar á qualsevol dels que no hem vist altres diamants ni brillants que 'ls culs de got.

—Aquesta si que es bona! Diuhen que 'l nostre Ajuntament vol enviar un telegrama ben expressiu al honorable Krüger, que, mica més mica menos, dirá lo següent: «Consistori barceloní, digne repre-sentant de la *independencia municipal* dels pobles, admira en vos al poble únich que no mereix de-pendir de cap Ajuntament com el nostre.»

—En Silvela ha dit en plè *arroyo* (qu' es allá ahont viu are) que l' únich espanyol que per sa *in-dependencia política*, per no dirne un' altra cosa, mereixeria ser delegat per aná á saludar al patriarca dels boers, es en Romero Robledo, lo primer presi-dent boer de la Restauració.

—*Señores: basta de xerrameca, que vienen ingleses.*

Del fonógrafo de 'n

PEPET DEL CARRIL.

Rápidas

—Que tal Londres?

—¡Un gran país! Vuyt mesos de fret y quatre de mal temps.

—¿Com ho haig de fer pera desferme d' aquet fu-lano que no 'm deixa á sol ni á sombra?

—Déixali 50 duros y may més li veurás 'l pel.

**

Un parent de Sant Carlos Borromeu deya als seus fills.

—Siguéu bons cristians, pero no volguéu ser sants. La canonisació de 'n Carlos ha arruinat á la familia.

A UNA VIUDETA

Prou que 't veig tota endolada
ab lo manto volejant
portant cenyida la roba
que tas formas va marcant...

Prou que 't veig, viudeta ingrata,
quan pasas pe 'l meu ca rer
passejant'ni á totas horas
per conquistá á l' adroguer...

Prou que 't veig; tothom te mira
quan pe 'l carrer sols passá
y al mirarte, tots exclaman;
—¡Válgam Deu, qué maca val!

Mentres tú, sense sentirlos,
la teva ruta vas fent.
Si sabéssis, ¡oh viudeta!,

lo que de tú diu la gent!

No 't diré tot lo que diuen,
cosa llarga de contá,
ni si parlan de las voltas
que 't vares enmaridá...

No 't diré (prou que ho recordes)
alló de que 'l teu marit
cada dia al retirarse
havía de ferse 'l llit...

No 't diré, (prou que t' ho diuen),
si vesteixes rics vestits,
ni si deus dos ó tres comptes
á una tenda de guarnits...

No 't diré, en fi, tantas cosas
que si las volgués contá...

Creume, noya, ni en mitj sigle
tindria temps de acabá.

Lo que sí 't diré, es que deixís
de passá pe 'l meu carrer,
ó al menos que deixis corre
ton festeig ab l' adroguer.

Puig sí per cas tú segueixes
fent lo que fins ara fás,
serás sempre despreciada,
sempre mal vista serás.

Sempre serás, deix qu' ho digui
mes que ho prenguis ab desdeny,
Sempre serás la viudeta...
¡la viudeta sense seny!

JOSEPH M.ª MALLAFRÉ

PARA NAVIDAD — GRAN SURTIDO EN

FELICITACIONES

LITOGRAFIA · ESTANY = 6, S.ⁿ Ramon, 6.

BARCELONA

A UN "METJE" MORO

¡Oh moro! 'l que 't passejas tots els dias
mostrant per tot, altiu, ta estampa rara,
per qué vestit així se 't veu encara,
mitj-moro y mitj-senyó per eixas vías?

Llensa aquets draps y deixat de manias,
feste afeytá ben bé y rentat la cara,
y en lloch de passejarte com fins ara,
dedicat á curar prest malalties.

Sinó, si aquest capritxo teu tan dura,
serás com 'l *Y-era-bó*, aquí á Barcelona,
un pobre, una tristíssima persona;
se 't pendrá 'l pèl si á aixó no hi posas cura.

Siguent també, si 'l meu parer no falla,
més tart, el gran terror de la canalla!

M. CARBÓ D' ALSINA.

LO QUE VEGÍ EN LAS "FIRAS DE GIRONA"

Més de doscentas vinticinch paradas
casi bé totas ellas de juguinas;
algunas de *barrets* de *mantellinas*
de rellotjes, pró pocas; de flassadas.

Botigas ¡aixó sí! ben adornadas;
molts cotxes y també molts berlinas;
gomosos ab barret, bastó y botinas,
y noyas, més ó menos empolvadas.

Xarlatans qu' invadían els carrés;
algún qu' altre italiá portant la *mona*;
passadas per musichs de *dos c' lès*
anant tot lo camí sona que sona...

En fi, estimat lector, tot aixó es
lo que vegí en las «Firas de Girona».

F. CARRERAS P.

LA TOMASA
EL ETERNO FEMENINO

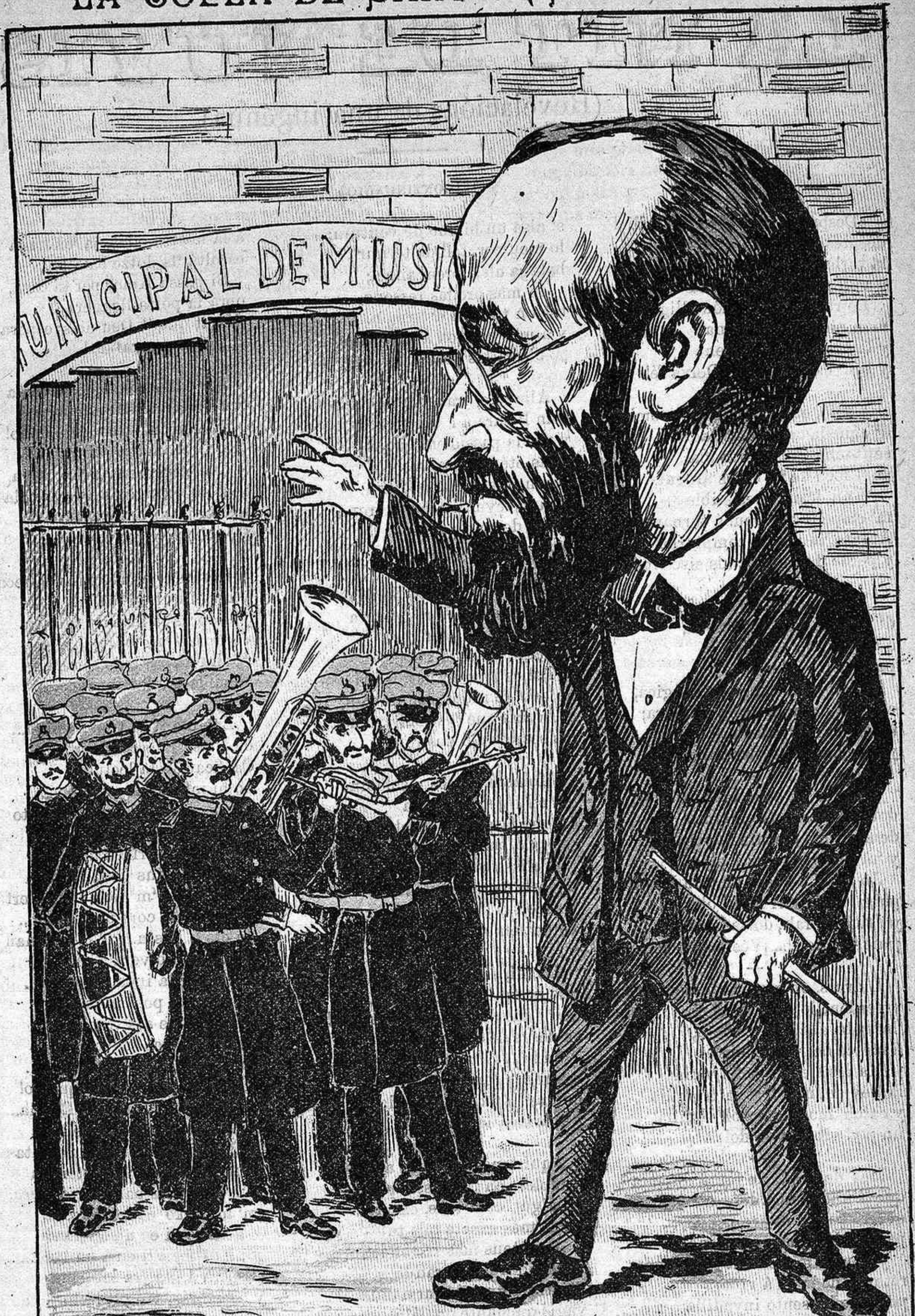

—¿Es dir que aquest món lo formen
dos hemisferis, Ramiro?
—Sí, senyoreta; son dos...
¡justament ara me 'ls miro!

—No sé perquè del Liceo
n'haig de tornar sempre trista
¡Quin tenor més arrogant!
¡Deu meu, qui pogués ser triplé!

—Si senyors; aquesta casa
es barata y no va mal...
Vostès ja haurán vist 'ls baixos...
¡donchs milló está 'l principal!

LA TOMASA
LA GOPLA DE SANT CRISTÓFOL

L. Rubert
1900

Sant Cristófol — Ja ho sabéu minyons, encara no se us ha acabat l' arròs. Encara al mon quedan nóminas y quedan festes majors.

LA NIT DE NUVIS⁽¹⁾

(Revelacions d' una ingénuia)

(CONTINUACIÓ)

«Després... ¡oh volguda Emilia!
després ja no sé 'l que 'm passa;
la turbació m' amordassa
y vull resistí y.. no 'n sé!

Lo rubor mas accions lliga,
mon pit afanyós alena
y la passió m' oncadena
y ¿qu' haig de fé?... ¡Deixá fé!

Y allá, en la impalpable sombra
d' aquella cambra callada
sento ma galta abrusada
pe 'l foch de 'ls besos ardents.

Y un desitj irresistible
m' empeny ¡oh Deu! á tornarlos.
Atenta 'm poso á comptarlos
y pérdo 'l compte... als siscents!

Després, amiga, m' adono
d' una ma llesta y ardida,
que furateja atrevida
paissos inexplorats...

A son impuls, per art mágica,
cau ma indumentaria en terra;
luego en mos cabells s' aferra
y 'ls deixa solts, destrenats...

Després un bras, bras atlétich,
dotat de forsa assombrosa,
demunt ma cintura 's posa
y 'm sento aixecar á plom...

Jo m' hi abraço ab tota l' ánima,
puig l' equilibri m' hi obliga,
y caich en fals, dolsa amiga,
¡caich en fals!... ¡Vés lo que sóm!

Llavors, oh gran Deu, sens' esma
y perdent lo món de vista
'm trobo abatuda y trista,
á mercé del vencedor.

Ma resistencia es ja vana;
la lley del més fort m' humilia
y caich modulant, ¡oh Emilia!
un ¡ay! vibrant de dolor.

Mes després... de igual manera
que 'l que té una dent corcada
quan aquesta es arrencada,
para 's de moment son mal
y vensút lo moment crítich
retorna de mort á vida,
¡aixís jo 'm sento invadida
d' un benestar celestial!

¡Y es més!.. Del fons de mas venas

s' alsa un himne de ventura;
lo meu cor, foll de ternura
batega ab suprem anhel;
en mas orellas ressona,
tot un torrent d' armonía,
y á mos ulls ¡oh amiga mia!
¡s' obran las portas del cel!

Allavors, transida en éxtassis,
com l' eura á l' óm arrapada,
y per la passió enlayrada
á las etéreas regions,
sento la inefable ditxa
d' una reyna en lo seu trono
y ma derrota perdono
en célicas convulsions!...

Aixís es, volguda Emilia,
com he saltat en mitj' hora
de senyoreta á senyora,
aqueixa passada nit.

Tal es l' atractiu misteri
ab que de ninas somniavam,
allavoras que 'ns confiavam
los secrets del nostre pit.

¡Moment ditzós y solemne
del rellotje de la vida
en que la passió benehida
senyala las dotze en punt!

¡Felissa qui pot atényer
aquesta hora senyalada
y escoltar la mitj-diada
volant en somnis amunt!

De mí, sé dirte, amigueta,
que nasquí ab tan bona lluna .
que 'l meu rellotje ¡oh fortuna!
es de 'ls de repetició...

Sa maquinaria es tan sólida,
sas rodas tan engranadas,
que repeteix nou vegadas
y marxa á la perfecció.

Aquí tens, ma dolsa amiga,
complert en tot nostre pacte...
Hi sigut, com veus, exacta
¡molt més exacta que tu!

Aquí tens mas «Confidencias»
detalladas fil per randa
¡llástima que tú, gurmanda
vagis quedante en dejú!

Ab aixó, noya, espavilat
y creu á ta bona amiga;

á la nostra edat, ja 'ns triga
escoltá 'ls dotze batalls...

Si passa Amor per ta casa,
obra la porta lleugera...
¡Mirat que 'l Deu no s' espera
si li fan escarafalls!

Per exemple, aquesta carta
't vé per mans d' un *fulino*
que, Emilia... ¡te 'l recomano!
¡Te 'l recomano ab gran fé!

Casi estich per dirte, noya,
—si 'm promets ser reservada—
que si jo no fos casada...
(¡*Vira peixet la Mercé!*...)

Després, vé un munt de recados
y un diluvi de petóns
y després la firma y rúbrica
«*Mercé Artigas de Capgrós*»
¡S diu Capgrós lo seu home!
¡Sembla predestinació!

Entretant lo tren camina...
de Nissa ja estém aprop...
Capficat ab la lectura,
no hi mirat las estacions...

En efecte, al cap d' un rato
xiscla vibrant lo vapor,
modera 'l carril sa marxa
y entrém dins de la estació.

—¡Alerta!—'m dich —Vés alerta...
No cayguis com un mussol...
Ja ets á Nissa... 'T recomanan
d' amich, ab vera afició...

Vas á ser la incauta *mosca*...

L' *aranya*. posará en joch
la magia de sas trenyinas
y l' art de sas seduccions
per ferte caure á la trampa...

¡Hi cauré?... ¡No dich que no!
Si es com la Mercé la Emilia...
si té aquell cap y aquell cós
y aquells ulls y aquellas galdas
y 'ls devants y 'ls posteriors
y 'ls alts y 'ls baixos y *eicétera*,

¡m' hi deixo caure de cór...
Pero ¿y si es un adefessi?
¡Si l' *aranya* 't surt un *pop*?...
(Espera á l' altra setmana
y ho sabrás, volgut lector).

M. RIUSECH.

(Continuará)

(1) Véginse los números 630, 631, 632, 633, 634, 636, 637 y 638.

NOCTURN

B rillejaban las estrellas entre mitj de un vel de negror, mentres las onadas de la llevantina costa, anavan morint ab poétich murmull en lo sorrall de la platja. L' oreig de la marinada portaba, barrejat ab sos plechs, las flayrosas essencias de la sajolida y la murtra. Entre las espessas sombras de la nit, tant sols se divisaban vagament las crestas, y 'ls cims de la vehina costa, assemblantse á jegantescos centinellas en sa atalaya, vetllant l' imponenta quietut dels elements; una estranya sofocació invadia aquella atmósfera faltada d' ayre pur, com si fos pressagi funest de mal temps y allá al lluny del horitzó s' ovi aba pahorosa nuvolada que anaba extenentse dessobre 'l líquit element comensant á agitar las onas.

De sobte esquinsá aquell tupit vel de sombras la viva claror d' un llampech que il·luminá l' espay, distingintse al bell cim de una timba lo negre perfil, de una dona que en sos brassos agitaba un bulto misteriós y que 'n aquell precís moment llensá ab forsa, estimban lo al fons del abim. Un crit desesperat se sentí; després... las sombras taparen ab son mantell lo fatídich perfil d' aquella dona que sens dupte acababa de cometre un crim espantós é inhumá, mentres lo fragor del tró rodolaba pels infinits confins y la mar desperataba bramant esferehida.

Semblava que l' un y l' altre aixecaban sa veu potent y aterradora pera malehir lo crim que, aprofitant las tenebras s' habia comés allí, ab tot l' aspecte d' un infanticidi. Anonadat, baix l' impresió de tan horrible fet, y, sens consciencia de lo que 'm passaba, paradas totas mas facultats per lo que mos ulls habian vist, ni menys m' atalayaba de la tempesta.

Lo tró anaba rodolant per l' espay ab horrosos sotráchs; los llampechs se succehian cegant la vista ab la intensitat de sa claror y entre tant, jo restaba allí, sol, en mitj de aquella revolució dels elements, postrat y abatut, convertit en un verdader autómata.

Per fi, maquinament, emprenguí ab vacilants passos la via en busca de refugi.

Lo reparador Morfeo no pogué reconciliar-se ab más parpellas; mon cervell bullia agitad per mil ideas, entre l' s que descollaba lo negre perfil d' aquella dona al cim de la timba ahont perpetrá son crim; aquell drama horrorós del quin habia sigut espectador, me tenia nerviós, abrasat per la febra. Sentme impossible conciliá un són reparador, vaig deixá l' llit per anar á respirar los purs ayres marítims.

La tempesta calmaba per moments; ja 'l tró solsa-ment se sentia rodolar allá al lluny; per las esclétxas de la nuvolada se comensaba á entreveure alguna que altra vergonyosa estrella.

Aterrat encara mon esperit per la visió d' aquella nit y arrastrat per una secreta forsa, mos passos se encaminaren vers al cim de la malehida timba ahont se habia comés l' horripilant infanticidi.

Clarejava 'l crepúscul. Lo cel y 'l mar s' aclarian per moments.

Quan desde dalt del turó vaig dirigir la vista á son fondo vaig quedar glassat.

Flotant sobre las tranquilas onas s' hi gronxava un cós horriblement mutilat.

Era 'l gos de 'n Pere Castilla.

¡Pobre *Lindo!*

ERNEST.

UN TRASTO

(A una gorrista).

Ets la nena més bufona
que 's passeja á Barcelona
y la de més pretensions;
negarho fora mentida
qu' ets maca y ets aixerida;
pro vius massa d' il·lusions.

Ta carona es molt hermosa,
ta boqueta es primorosa,
pro sempre fá mala olor,
son molt blancas tas dentetas
y molt rojas tas galtetetas
perqué 'ls hi posas color...

Ets en vritat molt pitera,
com també molt sandunguera
y maca, dit ab un mot;
mes la teva hermosa cara,
fa que sigui un poquet rara
lo teu nás qu' es un pebrot.

Quan te miro (per desgracia)
creume, noya, que 'm fá gracia
la berruga del teu nás
y dich ab tota ma pena,
(encar que ab veu baixa, nena;)
—¡Jesús, quin fastich que fás!

Are segons crech, un sastre
t' ha demanat, ¡quin desastrel!
ja 'l planyo pobre infelís,
puig veig la poca ventura
del que admirant ta... hermosura,
hagi cregut ser felís.

Jo, també ab tu 'm casaría;
pró creu que sols ho faría
perqué crech que tens dinés;
més quan penso ab tú m' espanto,
y aixó es 'l motiu que 'm planto
per no tení un trasto més.

GRATACÓS.

EPIGRAMAS

Un que may ha estrenat ré,
me deya tot trastornat:
—Sis mesos que só casat,
y soch pare ¿ja pot sé?...

La Pepeta del formista,
me va clavá dugas mormas
perqué vaig dir al Batista
que l' hi havia vist las formas

EN PEPET

LICEO

No recordém may haver vist en nostres teatros, un deliri tan extraordinari com lo que motivá lo debut del jove tenor catalá Sr. Palet.

La espectació no era per menos, per las moltas veus que corrian de las extraordinarias facultats que possehia, aixís com també per saberse era alumne predilecte del eminent Mtre. Goula y haverse dit lo gloriós concepte que aquest ne tenia format.

Volém creurer que á no haber hi mediat tantas coincidencias plegadas, lo debut del Sr. Palet, hauria passat casi desaparebut, aixís com també creyém que ditas causas donaren motiu á fundarse exageracions impropias en un artista novell.

De tots modos, es precis confessar, que lo Sr. Palet posseheix un timbre de veu preciosíssim y que sense ser potentia es molt extensa. Aixó ajudat de la educació musical notable de que feu gala, natural es que son debut sigués un verdader triunfo y no duptém que dintre un parell d' anys en que sa veu haurá fet lo desarrollo degut, será un dels tenors més notables y que honrará tant á Catalunya com á son digne Mtre. D. Joan Goula.

La ópera de debut sigué *La Favorita*, una de las predilectes del immortal Gayarre y aixó fou la causa de que la majoria dels espectadors, se creguessin anavan á sentir un altre colós, com ho sigué en sos temps dit mallograt tenor.

Dels artistes que l' acompanyaren, sols se deu mencionar al Sr. Perelló per l' acert ab que acompanyá al debutant. Los demás artistes no possehoixen facultats pera cantar la obra de Donizetti en nostre primer teatro lirich.

Lo mestre Goula portá tota la obra á la altura de sa reputació, fenthi brillar á la orquesta y coros.

Pera ahir estava anunciat ab la ópera *Aida* lo debut del tenor Sr. Larizza. Veurem que tal será.

Hi ha en porta *Cármén* y *Lohengrin*.

ROMEA

Trasplantada al Teatro catalá vá estrenarse 'l di lluns «*El sí de las niñas*» del gran Moratin que obtingué un verdader éxit.

L' autor de «*El sí de las niñas*» senyor Llanas, ha estat molt afortunat al adaptar dita obra á nostra escena, havent fet un treball—lo que 's diu— á conciencia.

La tal comedia resulta de debó, contribuinthi lo cabal desempenyo per part dels artistes tots, especialment la Sra. Monner que fa una creació de *D.ª Irene* y 'l senyor Capdevila que hi está calcat en lo paper de *D. Diego*.

Es una producció que ha caygut de peus y com més se farà més agradará.

L' autor sigué ovacionat.

Ans d' ahir 's reproduhí la celebrada comedia *Sota te-*

rrat de nostre redactor *Pepet del Carril*, obtenint lo mateix éxit franch de la temporada passada y 'l bon desempenyo de sempre per part de tots 'ls actors que hi intervenen. En aquesta obreta debutá la dameta jove Srta. Gotarrodoná.

A petició de moltíssims assiduos concurrents á aquet teatro, desitjariam veure igualment reproduhida la tant aplaudida comedia «*Cámandulas*», també original de 'n Barbany, d' éxit assegurat quantas vegadas s' ha posat en escena.

¿Y 'l drama «*Cap y cor?*»

NOVETATS

De verdader aconteixement teatral pot calificarse l' últim estreno de l' Ignaci Iglesias, verificat la setmana passada.

«*La Mare Eterna*» es una prova mes de la empena artística del seu autor y casi la realisació de las esperansas que ab «*La Resclosa*» 'ns feu concebir, de veure per fi despertarse nous ideals, tant necessaris á la ensopeida escena catalana com útils á la duptosa cultura artística de molta part del nostre públich, excesivament dúctil á las xavacaneries y amaneraments de las plomas rutinarias. Segueixi el Sr. Iglesias per aquet camí, sense vacilacions y sobre tot, sense recordarse dels esgarriaments nerviosos dels autors del Nort, ab la fermesa de las propias conviccions y l' hi augurém á n' ell y á la nostra escena un pervindre gloriós y merescut.

Una cosa l' hi preguém al Sr. Iglesias: que s' abstinguí en lo sucesiu de parlar en publich per mes que alguns *cebs* l' hi demanin. Las taulas del teatro s' han fet perque hi declamin els comedians, no pas perque 'ls autors hi engeguin *arengas* ni discursos. Qui no tinga aixó present, s' exposa á fer el ridícul.

Lo desempenyo que dongué la companyia á *La Mare Eterna*, fou sumament notable, vejentsi en tota la obra una escrupulosa direcció, que feu gran honor al Sr. Borrás.

Pera los días 7 y 8 del próxim Decembre, s' anuncian dugas funcions extraordinarias per la companyia de la célebre divette Margherite Deval en dugas de sas millors creacions.

Es esperada ab verdadera curiositat dita artista.

GRAN-VIA

S' ha estrenat *Bocanegro*, original dels Srs. Arqués y Liñan que sigué bastant ben rebuda del públich y que no duptém será vista ab agrado á mida que 's vaji representant.

La verdadera atracció de la setmana ha sigut la innovació de desempenyar quatre tiples á las dugas casadas que surten á la obra ¡*Al agua patos!* ab lo sol pretext de fer una solemne exhibició de *gamba*, que per cert resulta de un modo extraordinari, ja que las quatre tiples escullidas per la sort, (diguém empresa) son quatre barbianas que demostan que en quant á *formas plásticas*, poden anar solas.

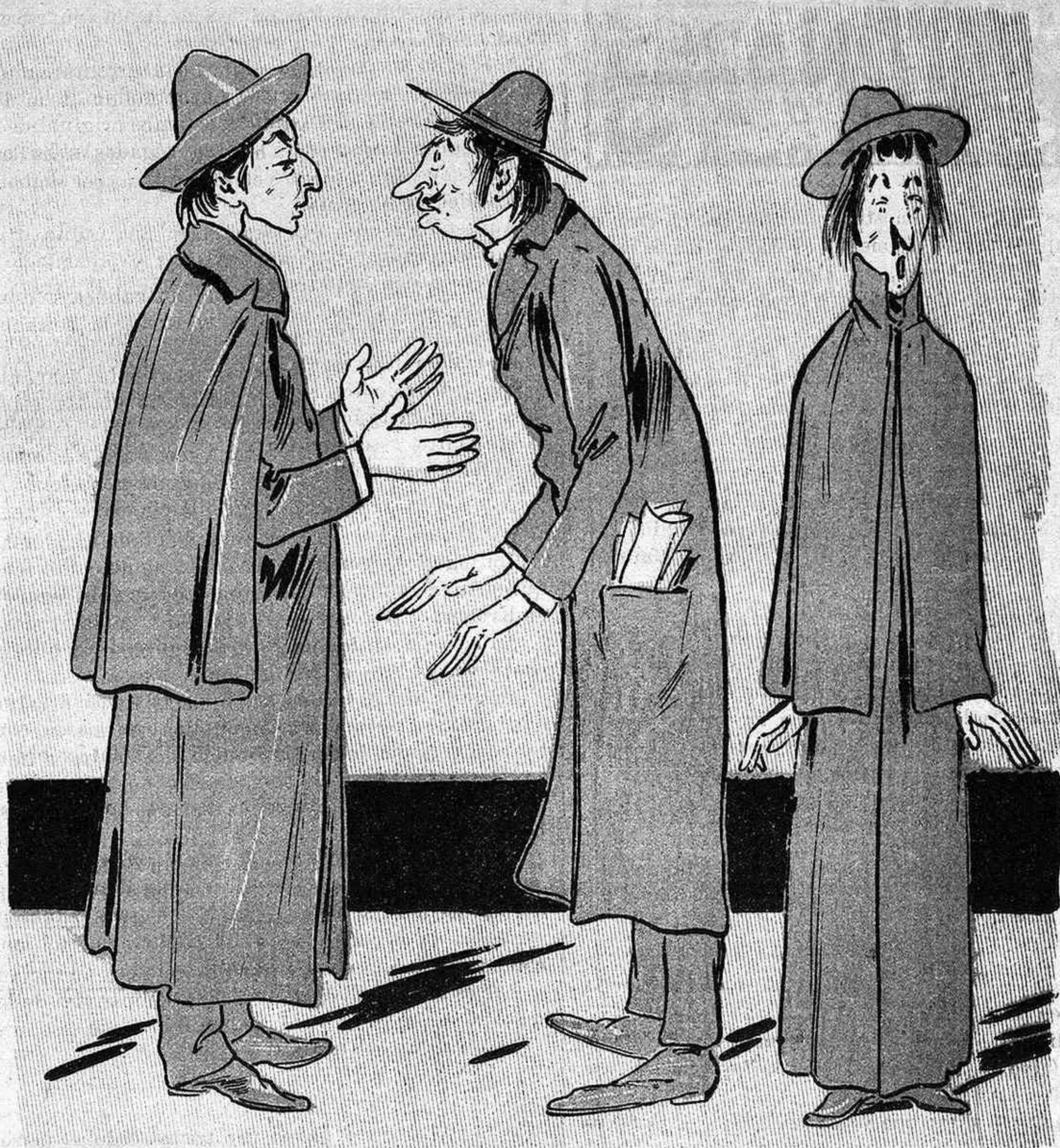
¡Quin modo de fer treballar los gemelos!

Per dissapte próxim se prepara l' estreno de *Gimnasio Modelo* original dels autors de *El maestro de obras* Srs. Larra y Cereceda, pera la que s' ha pintat decorat y confeccionat vestuari especial que sabém cridará l' atenció per lo *frappant* y mes encare en aquet temps.

Nada, que los de la *Fulla* s' hi posaran bons.

UN CÒMICH RETIAT.

L' ESTRENO DEL IGLESIAS

Segons els *intelectuals grisos*, «*La mare eterna*» no tardarà en arribar á las alturas de... *El pare etern*.

Els *renaixensos* la consideran immoral.

Y alguns seminaristas reflexionan las ventatjas de penjar á temps els *hábits á la figuera*.

Fa pochos dias, morí en nostra ciutat don Enrich Franco, ilustrat empleat del Ajuntament y al mateix temps poeta y escriptor distingidíssim, qu' alguna vegada, si bé en èpocas relativament llunyanas, nos havia favor scut ab alguns de sos valiosos treballs.

Doném a sa atribulada familia lo més sentit pésam y prometém guardar un perenne recort de l' amich malhaurat que, relativament jove, ha abandonat aquest mon de monas.

*

Del port de la Corunya han sarpat ab la difereneia de pochos dias, lo vapor *Reina Maria Cristina*, conduhint 1150 emigrants; lo *Puerto Rico*, ab 600 y lo vapor *Navarra*, ab 1000.

'S veu, donchs, que continúa 'l *desfile*. Son espanyols mal-agrahits que fugen de tenir pactes ab nostres rater-nals governs; que s' escapan de las mallas innumerables de las ben pensadas lleys espanyolas; qu' están tan contents de la férula del caciquisme, que no troban solució millor qu' anarsen ab la música a *otra parte*.

Cada un d' aquestos espanyols que marxan es un argument de càrrech contra 'ls governs que tenim a Espanya.

Y seguint a n' aquest pás,
prompte veurém nostra pàtria
convertida en un sorral
que ni 'ls del desert de Sahara.

*

La segona surtida del *Comendador* tauri, don Tancredo, ha acabat en punxa.

Lo públich esperava que com la primera vegada, al surtir la *fiera* (aixó de *fiera* es un dir) del *toril*, quedaria quieta y sumisa als peus del hipnotisador.

Pero, ja diu lo ditxo que *nunca segundas partes fueron buenas*.

Y la veritat d' aquest adagi, pot atestiguarla lo mateix don Tancredo, que va ferse un tip de rodolar per terra y s' haurá de gastar tota la setmanada en àrnica y esparadrap.

Esperém la tercera surtida, pero en aquesta, ja cal que preparin la *camilla* y la extrema-unció.

No sé perquè, don Tancredo m' fa pudor de *hule*.

*

Entre 'l duch de Vibona y 'l comte de Sant Lluís hi ha una questió personal pendent.

'S veu que l' aristocràcia es la que gasta més *fumillos* ab aixó dels desafios.

Pero 'l mal es, que encara no hem pogut veure de quin color tenen la sanch aquestos nobles que 's desafian.

Els asseguran que tenen la sanch blava, pero jo no m' en fio ni ho creuré, fins ho hag vist.

Ab aixó, senyors, permétinme;
Si no 's fan un esboranch,
no admetó que m' ensarronin
ab lo color de la sanch!...

*

Fa poch poguerem admirar (?) en *La Ilustració Artística* l' esbós del monument modelat per l' escultor Querol, que figurant l' ilustre Frederich Soler, té de erigirse en lo Pla de las Comedias d' aquesta ciutat.

Si hém de ser franchs, lo projecte de 'n Querol no té res de particular. Es magre y adotzenat; indigne de 'n Pitarra, de 'n Querol y de Barcelona.

L' escultor tortosí podia haver trobat algo més llama-tiu, més nou y sobre tot més elevat de miras per simbolisar lo geni del ilustre poeta.

Aquest, figura qu' está assentat en una cadira d' estira-sora, com si conversés ab algú. Actitut y presentació que lo mateix poden aplicarse al dramaturch Pitarra, qu' a qualsevol betas y fils.

Si la Junta del Monument ha donat lo *visto bueno* al projecte del referit escultor, no podrà queixarse en Querol de que 'ls barcelonins som exigents y esvalotadors, com quan fet un energúmeno, apostrofaba als que 's manifestaren contra 'l seu amigatxo Dato, allavors del viatge triunfal d' aquest últim.

*

Un anglés ha comprat per 20,000 franchs l' alfombra que posaren en lo port de Marsella quan va desembarcar en Krüger.

La idea del *mister* es encatifar ab ella un quarto de casa seva, qu' *excusat* seria nomenar.

Aquesta idea es ben bé anglo sajona y cusina germana d' aquella del comandant del *Yowa* que va manar encatifar la cuberta del barco nort-americaná, ab los colors espanyols.

Aixís, quan algú d' a bordo escupia, ho feya sobre la bandera espanyola.

Pero aixó, que molts prengueren allavors com una grosseria insoportable, a nosaltres no va escalfarnos ni refredarnos. Es més; si tota la guerra s' hagués reduhit a n' aixó sense la penjarella de Cavite y Santiago, hauriam esclamat: Me 'n fum de la virolia.

Qu' es lo que Krüger dirá devant de la pensada del anglés:

—*Ahí me las dén todas.*

*

Demá s' acaba 'l plasso per treure cédulas personals sense recárrech.

Ho avisém als morosos per evitarlos lo disgust de veure més endavant apareixer los comissionats d' apremi, ab aquella cara de gos bull-dog qu' ataca 'ls nervis.

Si 'ls falta esperit per servirse d' un altre bull-dog ó si no 'n tenen un de carn y ossos que s' abrahoni al véure's, paguin y no siguin tontos.

Es un consell d' amich.

*

Llegeixo;

«Per la venda de tabaco van recaudarse en aquesta provincia durant lo mes passat 1.669,006'10 pessetas.»

Lo qual vol dir que la provincia de Barcelona converteix en fum durant un mes un milló y mitj llarch de pessetas, que fan 18 millóns anuals.

Ara suposém que 'ls demés compatriotas de las tres provincias germanas, gastin altre tant y tenim que 'ls catalans llensém anualment al cel 36 millóns de pessetas.

Ab un any d' abstinencia, podriam construir dos aco-rassats de primera ó pujar de fonament quatre universitats y dotarlas ó establir 12,000 escolas ben retribuïdas ó

fundar una dotzena d'hospitals magnífichs ó casas de beneficencia, etc., etc.

Tot aixó 'ns deixém perdre y encare 'ns tenim per previsors, econòmichs y virtuosos.

Ignocencia, ignocencia pura!

✱

En una ciutat d'Hungria, qual nom no recordo va passar recentment un cas tan curiós com terrible:

Tres lladres volían entrar dins d'una botiga per una finestra mol petita. Quan el primer va ésser á mitj camí va quedar encastat á la finestra, mentres que dintre de la botiga hi havia l'amo de la casa. Aquest, ab molta serenitat, va lligar las camas del lladre, mentres els amichs d'aquet se varen amagar al observar que s'hi acostava llum. El propietari va sortir cridant auxili.

Mentrestant els dos altres lladres varen retornar pera auxiliar á n'el seu camarada. Séntloshi impossible y tement que 'ls descobriria, un d'ells se va treure un gran ganivet y va tallar en rodó lo cap del presoner y se 'l van endur.

Ab lo qual, van resultar dugas ventatjas. No va poguer 'l difunt dir ni una sola paraula comprometedora, ni va poguer ésser identificat.

Mireu qu' es molt. Fins per anar á robar, es precis acomboyarse ab gent *honrada*.

✱

Lo comte de las Almenas fa llit. Pateix d'un cólich nefrílich que fa tornar micos als metjes de Madrit.

Tot es regirar y fer preguntas al marqués. Tot es polsarlo y analizarlo per descubrir la causa del seu mal.

Mes, fins are 'ls *galenos* de la Cort no n' han pogut treure l'aygua clara de l'origen de la enfermetat, que s'escapa á sas investigacions.

Donchs lo comte... (¿m'hi llenso?) lo comte, no té més qu'un empaig de industria catalana. Ab vuyt dias d'estar á Barcelona volgué atiparse massa y es clar, no ho pogut pahir.

¡Es lo mateix que passa á la canalla á la temporada de 'ls abercochs y de las cireras!

✱

Ha sigut tancada á Barcelona una Sociedad cooperativa que 's titulaba «La Vida».

Per lo que sembla, «La Vida» havia comés un gran número d'estafas en distintas capitals espanyolas, en terme que 'ls perjudicats passan de 18,000.

Lo director de aquesta complicada máquina de timar, que tenia ramificacions en un remat de pobles, ha sigut detingut, pero de quarto no se n'hi ha arreplegat cap.

Lo que á m' m' intriga es lo titol de la Societat.

¡«La Vida»!

En efecte; era una veritable *vida* pe 'l director, lo qual probablement també seria de la *vida*, á tall de *silfide* de lloguer.

✱

Ha quedat sobressehida lliurement la causa que per suposat delictes d'imprenta se seguia á nostre estimat company de redacció don Joseph Barbany (*Pepet del Carril*), en l'Audiencia de Tarragona, ab motiu de la reproducció d'una poesia seva, patriótica, en «Lo Somatent», de Reus.

Al felicitarlo, 'ns felicitem nosaltres sincerament; y en nom d'ell, agraphim á tots 'ls periódichs, Corporacions y

particulars que s'interessaren per la sort de 'n Barbany qu'ha vist clarament que conta ab innumerables amistats verdaderas y entranyable companyerisme.

✱

Lo dimars últim, morí en aquesta ciutat, lo reputadíssim pintor escenógrafo Sr. Soler y Roviroa, després de una llarga y penosa malaltia.

Parlar d'en Soler y Roviroa es parlar de una reputació espanyola y casi bé europea, perquè á tota Espanya y á molts punts del extranger havia arribat la seva indiscutible fama d'artista serio y conciensut, verdadera autoritat en las cosas del seu art.

Després de 'n Soler y Roviroa ja no 'ns queda aquí, qui 'l succeheixi en lo ceptre del difícil art escenográfich.

¡Catalunya está de dol!

¡Sigali la terra lleugera al mestre!

✱

Apuntja de compagnar nostre periódich, arriv n'á nosaltres, noticias de 'ls martiris que una fiera en forma humana ha fet passar á dugas nenas, fillas sevas, en un tercer pis del carrer Mitj de Sant Pere.

La premsa diaria se n'ocupa y probablement seguirá parlantne fins deixar lo fet aclarit.

Recomaném als aficionats á las emociones fortes ó que senten a'go dins de las entranyas, que no perdin de vista aquet fet.

Nosaltres no parlaré n més endavant.

✱

Per si no ho sabian, los próxims presupostos los saldarem ab superábit. Y no ab un superábit petit, de tres al quarto, sino ab un superábit de set millóns; ni un xavo menos.

Aquest miracle l'ha realisat l'Allende Salazar, seguint los consells de 'n Villaverde.

¡Quina ditxa, viure en un país que te superábit y tot!

¡Demá 'm vench un matalás y tiro gallina á l'olla!

✱

Aquell matador de toros gabaig, que s diu Robert y no es matador ni rés, ha sigut condemnat á tres mesos de presó, no sé per quina tontería que va cometre.

¡Ey, entenemnos!... Va ser condemnat á Fransa, al seu país; no á Espanya.

Aquí encara li hauriam concedit un premi.

Aquí 'ls toreros son inviolables. Portan la quia per salvo conducto.

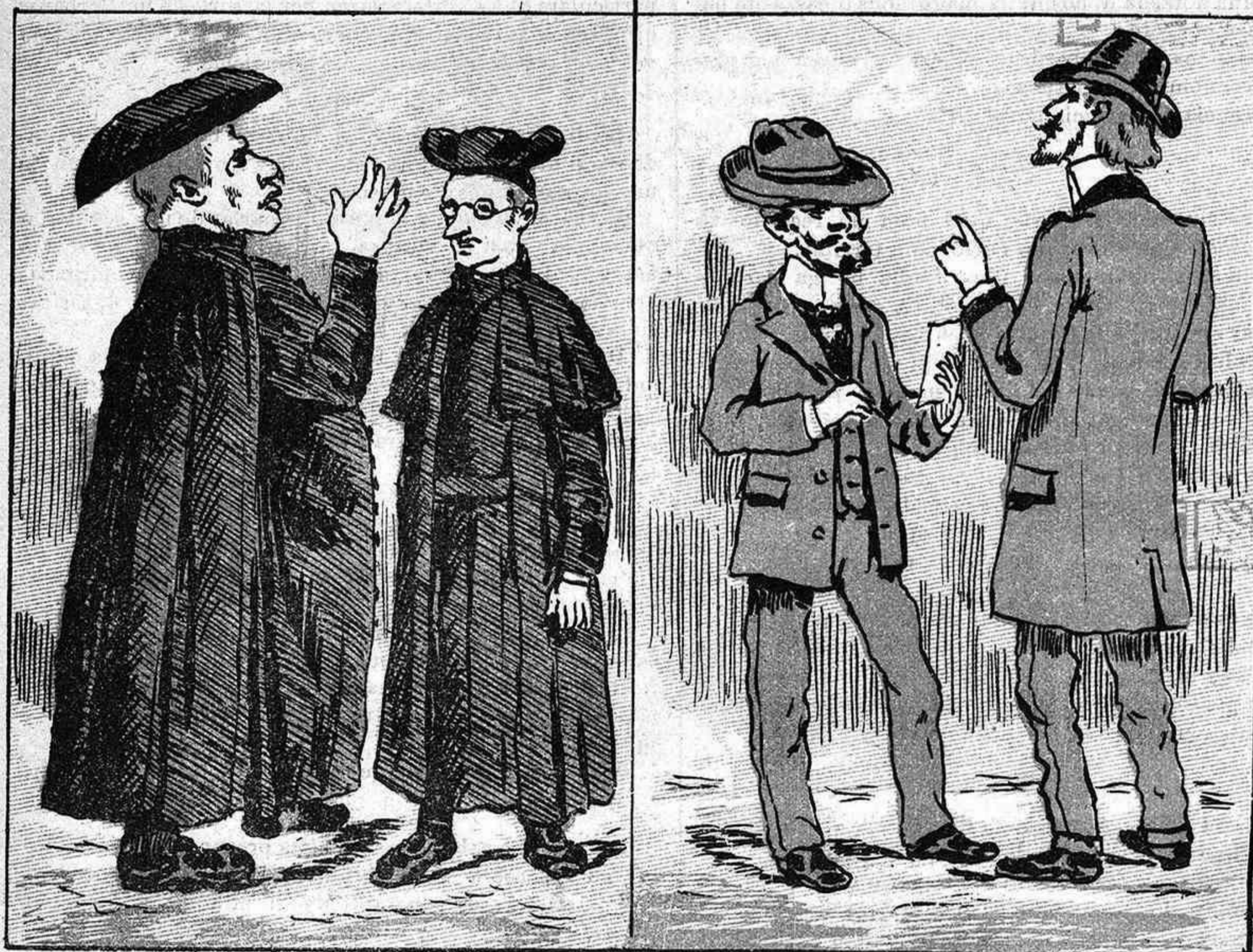
CORRESPONDENCIA

En Pepet; anirá bastanta cosa del últim envió.—Joseph M.ª Mallafre; va bé; se segueixi enviant.—Joseph M.ª Feliu y J. Moré; S'ha donat lo cas, algunas setmanas, de que per sobra d'original y exigencias de la compaginació, la «Correspondencia» s'ha quedat en terra. No hi ha intent de molestarlos, sino tot lo contrari. Apreciém com es degut, sa valiosa colaboració y l'agrahim. Respecte als seus treballs n'hem acceptat alguns que 'ls veuran publicats. Los que no surtin, es que no servían.—B. Ramentol; molt bé, jóve. Totas dugas m'agradan. Te vosté una facilitat que m'encanta.—R. ssinyol Llauné; accepto alguns «Impossibles». Las poesias están mal versificadas.—I. S.; la sátira va bé per llegida en públich pero no per publicada. La versificació del acróstich té algún defecte. Segueixi enviant, que vosté val.

LITOGRAFIA BARCELONESA

6, CARRER DE SANT RAMÓN, 6

LA TOMASA
EÍ DE SIGLE

ENTRE CAPELLANS

Ja ho veu mossen Gatuchas; l' Any Sant s' acaba y 'ls homes no volen fer penitencia, ni las donas tampoch.

ENTRE PERIODISTAS

Ja ho sab senyò Figasola; desde el primer día del sigle vint, están manats retirar los rellotjes de dotze horas y 'ls barrets de copa. Posiho al diari.

TALONARIS

PERA

apuntacions del sorteig de Nadal

Magníficament litografiats é

impresos á dugas tintas

ab l' alegoria de la Fortuna

Los de 100 fullas, á 80 céntims

„ „ 50 „ á 50 „

VENTAS AL PER MAJOR Y MENOR

LITOGRAFIA BARCELONESA

DE

RAMÓN ESTANY

8, Carrer de Sant Ramon, 8 -- BARCELONA

Als senyors Corresponsals de LA TOMASA, llibrers, kioscos y demás punts de venta, se 'ls farà lo desquenta acostumat.